

Sygnatura akt VIII Gz 92/16

POSTANOWIENIE

Dnia 29 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Leon Miroszewski (sprawozdawca)

Sędziowie: SSO Agnieszka Kądziołka

SSR (del.) Anna Górnik

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2016 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.

przeciwko (...) spółce akcyjnej w (...) z siedzibą w P. oraz (...) spółce akcyjnej z siedzibą w P.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanej (...) spółki akcyjnej z siedzibą w P. na postanowienie Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 16 października 2015 r. w sprawie V GNc 1595/15

postanawia:

1. odrzucić zażalenie w części, w jakiej zaskarża postanowienie Sądu Rejonowego w przedmiocie udzielenia zabezpieczenia wobec (...) spółki akcyjnej w (...) w P.;
2. uchylić zaskarżone postanowienie w części dotyczącej udzielenia zabezpieczenia wobec (...) spółki akcyjnej w P. i w tym zakresie przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu I instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego.

SSO Agnieszka Kądziołka SSO Leon Miroszewski SSR (del.) Anna Górnik

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim postanowieniem z dnia 16 października 2015 r. w sprawie V GNc 1595/15 udzielił powódce (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. zabezpieczenia roszczeń w kwocie 47.753,21 zł poprzez zajęcie wierzytelności z rachunków bankowych pozwanej (...) S.A. w likwidacji z siedzibą w P. prowadzonych przez (...) Bank S.A. w W., (...) Bank (...) S.A. w W. oraz poprzez zajęcie wierzytelności z rachunków bankowych pozwanej (...) spółki akcyjnej z siedzibą w P. prowadzonych przez (...) Bank S.A. w W., (...) Bank (...) S.A. w W., (...) Bank (...) S.A. w W..

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy stwierdził, że wskazał, że w jego ocenie powódka uprawdopodobniła dochodzone roszczenie w sposób wystarczający do udzielenia zabezpieczenia poprzez przedłożenie dokumentów załączonych do pozwu. Ponadto, zdaniem tego Sądu, powódka wykazała, że ma interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia ze względu na fakt, że pozwane nie zapłaciły należności dochodzonej pozwem, mimo upływu terminu płatności i wezwań do zapłaty, co budzi uzasadnione wątpliwości co do ich płynności finansowej i możliwości zaspokojenia roszczenia strony powodowej.

Zażalenie na wskazane postanowienie złożyła pozwana (...) S.A. zaskarżając je w całości i wnosząc o jego zmianę poprzez oddalenie wniosku o udzielenie zabezpieczenia poprzez zajęcie rachunków bankowych (...) S.A.

Uzasadniając swoje stanowisko skarżąca podniosła, że w jej ocenie powódka nie uprawdopodobniła ani roszczenia ani interesu prawnego zarówno wobec (...) S.A. jak i (...) S.A. W szczególności nie uprawdopodobniono, że skarżąca, jako jedyny komplementariusz spółki, której kontynuatorem jest (...) S.A., odpowiada w ogóle solidarnie z pozwaną spółką (...) na podstawie art. 574 k.s.h., skoro zobowiązanie do zapłaty czynszu powstało po przekształceniu spółki (...) Spółka Akcyjna S.K.A. w spółkę (...) S.A.

Pozwana podniosła również, że jest spółką publiczną notowaną na giełdzie, jej kapitał zakładowy wynosi 15.005.213,20 zł oraz posiada znaczny majątek, co sprawia, że w stosunku do niej powódka nie ma interesu w udzieleniu zabezpieczenia, albowiem nie istnieje ryzyko, że w przypadku przegrania przez nią procesu, egzekucja może okazać się bezskuteczna. Nie znajduje się w złej sytuacji majątkowej, albowiem zgodnie z jej śródrocznym skróconym sprawozdaniem za okres 6 miesięcy jej zysk w okresie od 1 kwietnia 2015 r. do dnia 30 czerwca 2015 r. wyniósł 463.000 zł, co jest wystarczające, aby miała ona realną możliwość zaspokoić powódkę, której roszczenie opiewa na kwotę 47.753,21 zł.

Powódka złożyła odpowiedź na zażalenie, w której wniosła o oddalenie zażalenia oraz o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

Uzasadniając swoje stanowisko powódka wskazała, że czynsz dochodzony przez powódkę jest należny i niekwestionowany przez najemcę, czyli spółkę (...) S.A. Podniosła też, że co prawda należności z tego tytułu były zaspokajane w drodze potrącenia, jednakże czynsz za okres objęty żądaniem pozwu nie został już potrącony przez najemcę, albowiem nie było do tego podstaw, zaś dowód w tym zakresie, w ocenie powódki obciąża pozwanę. Fakt, że skarżąca była komplementariuszem w spółce komandytowo akcyjnej, która została przekształcona w pozwaną spółkę (...) S.A., przesądza o jej solidarnej odpowiedzialności z tą spółką, albowiem umowa najmu, z której wywodzone jest roszczenie, została zawarta jeszcze przed przekształceniem spółki komandytowo-akcyjnej. Co do uprawdopodobnienia interesu prawnego powódka wywodziła, że faktem powszechnie znanym jest zła sytuacja finansowa skarżącej, jak również fakt, że wartość jej akcji w ciągu roku spadła o ponad 80%, a likwidacja projektu biznesowego w postaci dyskontów C. torebka powoduje, że istnieje zagrożenie dla jej wypłacalności. To samo dotyczy innych inwestycji i sklepu merlin.pl, który zawiesił działalność z powodu trudności finansowych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Postanowienie Sądu I instancji zaskarżone zostało zarówno w części, w jakiej udzielono zabezpieczenia przeciwko pozwanej spółce (...) S.A. w likwidacji, jak i w części, w jakiej udzielono zabezpieczenia przeciwko pozwanej spółce (...) S.A. Z uzasadnienia zażalenia wynika, że skarżąca kwestionuje ustalenia Sądu pierwszej instancji dotyczące uprawdopodobnienia roszczenia i interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia w stosunku do obu spółek.

Zgodnie z art. 373 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. sąd drugiej instancji odrzuca na posiedzeniu niejawnym zażalenie, jeżeli ulegało ono odrzuceniu przez sąd pierwszej instancji, natomiast stosownie do art. 370 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. sąd pierwszej instancji odrzuci na posiedzeniu niejawnym zażalenie między innymi wówczas, gdy jest ono niedopuszczalne. Niedopuszczalność wiąże się z interesem prawnym związanym z legitymacją czynną (gravamen) W tym znaczeniu użyto w art. 370 k.p.c. wyrażenia „niedopuszczalny”. Nie jest dopuszczalne zażalenie gdy kwestionowane rozstrzygnięcie dotyczy innego podmiotu niż skarżący (por. np. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1991 roku, III CZP 34/91, OSNC 1992/2/24).

Ponieważ w sprawie postanowienia w przedmiocie udzielenia zabezpieczenia wobec spółki (...) S.A. w likwidacji nie służy legitymacja procesowa do zaskarżenia postanowienia w tym zakresie spółce (...) S.A., stąd w tej części zażalenie podlegało odrzuceniu jako niedopuszczalne.

Rozważając zasadność zażalenia w części, w jakiej zaskarża ono postanowienie Sądu pierwszej instancji w przedmiocie udzielenia zabezpieczenia wobec (...) spółki akcyjnej należy zauważyć, że poza wskazaniem ustawowych podstaw zabezpieczenia i ogólnikowym wyjaśnieniem przyjęcie, że zostały ono spełnione, uzasadnienie Sądu pierwszej instancji nie wyjaśnia, z jakich konkretnie dowodów lub faktów wynika przyjęcie prawdopodobieństwo roszczenia dochodzonego w niniejszej sprawie, ani jakie, poza brakiem płatności ze strony pozwanych, przemawiają względy za przyjęciem, że zachodzi interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia, rozumiany zgodnie z art. 730¹ § 2 k.p.c.

Ocena zmierzająca do przedstawienia wniosków w przedmiocie uprawdopodobnienia roszczenia winna w pierwszej kolejności wskazywać, czy uprawniony uprawdopodobnił przytoczone okoliczności faktyczne. Nie jest to jednak równoznaczne z uprawdopodobnieniem roszczenia. Jak podkreśla się w orzecznictwie dla ustalenia, czy roszczenie podlegające zabezpieczeniu jest prawdopodobne, konieczne jest dokonanie wstępnej jego oceny z punktu widzenia wchodzących w grę przepisów prawa materialnego (art. 730¹ § 1 KPC). Nie będzie można uznać roszczenia za prawdopodobne, jeżeli w świetle nie budzących wątpliwości przepisów prawa, przewidywać należy, racjonalnie oceniając stan rzeczy, że roszczenie to w procesie nie zostanie uwzględnione (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu - I Wydział Cywilny z dnia 16 stycznia 2013 r., I ACz 2173/12).

Tym samym w rozpoznawanej sprawie - przy ocenie zasadności wniosku o udzielenie zabezpieczenia wobec obowiązanej spółki (...) - konieczne było w pierwszym rzędzie zbadanie, czy uprawdopodobniona została solidarna odpowiedzialność tej spółki ze spółką (...) (w świetle art. 574 k.s.h. i okoliczności faktycznych będących podstawą do zastosowania tego przepisu), a w przypadku pozytywnej odpowiedzi na to pytanie zbadanie, czy uprawdopodobnione zostało roszczenie wobec spółki (...).

Sąd Rejonowy nie przedstawił żadnych rozważań odnośnie uprawdopodobnienia roszczenia, poprzestając na sformułowaniu końcowego wniosku (sprowadzającego się do stwierdzenia, że roszczenie jest uprawdopodobnione). Zaniechanie tej wymaganej oceny przez Sąd pierwszej instancji oznacza nierozpoznanie istoty sprawy.

Podobnie należy ocenić rozważania Sądu pierwszej instancji odnoszące się do przesłanki uprawdopodobnienia interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia wobec obowiązanej spółki (...). Nie sposób podzielić stanowiska, że sam brak zapłaty należności dochodzonej pozwem stanowi o zagrożeniu wypłacalności pozwanego w kontekście zaspokojenia oczekiwanego przez powoda wyroku. Gdyby kierować się takim rozumowaniem, to w zasadzie w każdej sprawie o zapłatę istniałby interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Brak zapłaty nie zawsze jest następstwem braku płynności finansowej dłużnika, występuje bowiem także wtedy, gdy pozwany kwestionuje zasadność roszczenia. Z akt niniejszej sprawy wynika, że taka właśnie sytuacja ma miejsce w niniejszej sprawie. Dlatego też rozważając zasadność przesłanki interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia należy poddać ocenie przytoczone w tym względzie przez uprawnioną okoliczności oraz dokumenty dołączone do wniosku, tj. wydruki ze stron internetowych obejmujące materiały prasowe oraz raport z 28.08.2015 r. Ocena interesu prawnego dokonana zaś została przez Sąd Rejonowy z całkowitym pominięciem wymienionych materiałów i wniosków wyciągniętych na ich podstawie przez uprawnioną.

W tym stanie rzeczy zaskarżone postanowienie podlegało uchyleniu w celu przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, zgodnie z art. 386 § 4 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy winien ocenić, czy uprawdopodobnione jest roszczenie uprawnionej wobec obowiązanej spółki (...) S.A., co wymaga zbadania, czy uprawdopodobniona została solidarna odpowiedzialność tej spółki, jako współnika spółki przekształcanej, będącej spółką osobową, z odpowiedzialnością spółki przekształconej - (...) S.A. w likwidacji, a dopiero w przypadku pozytywnej odpowiedzi na to pytanie, konieczne też będzie zbadanie, czy uprawdopodobnione zostało roszczenie wobec spółki (...) S.A. w likwidacji. Ponadto Sąd Rejonowy winien ocenić, mając na uwadze okoliczności i dokumenty wskazane przez uprawnioną, czy istnieje interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia.

O kosztach postępowania zażaleniowego w części, w jakiej zaskarża ono postanowienie Sądu pierwszej instancji przedmiocie udzielenia zabezpieczenia wobec (...) spółki akcyjnej w P. orzeczono na podstawie art. 108 § 2 k.p.c.,

zgodnie z którym Sąd drugiej instancji, uchylając zaskarżone orzeczenie i przekazując sprawę Sądowi pierwszej instancji do rozpoznania, pozostawia temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

SSO Agnieszka Kądziołka SSO Leon Miroszewski SSR (del.) Anna Górnik